දිනය: 2026 ජූලි 17 වනදා

ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර තුළ වගවීම, විධිමත් අන්දමින් යුක්තිය පසිඳලීමේ ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කිරීම සහ රැඳවුම් භාරයේදී සිදුවන හිංසනයන් අවසන් කිරීම සඳහා වූ ඉල්ලීම

පහත අත්සන් කර ඇති සිවිල් සමාජ සංවිධාන එකමුතුව වන අපි, 2026 ජූලි 5 සහ 7 යන දින අතර මීගමුව බන්ධනාගාරයේ සිදු වූ ඛේදනීය සිදුවීම් පිළිබඳව අපගේ බලවත් කනස්සල්ල පළ කරමින් එම සිදුවීම් දැඩි ලෙස හෙළා දකිමු. මෙම ගැටුම් හේතුවෙන් අවම වශයෙන් ජීවිත 31ක් අහිමි විය. ඊට බන්ධනාගාර නිලධාරිවරුන් 10 දෙනෙකු ද ඇතුළත් වන අතර, එය ඉතා ශෝකජනක තත්ත්වයකි. තවද, පුද්ගලයෝ 100කට වැඩි පිරිසක් තුවාල ලැබූහ. තවද, මීගමුව බන්ධනාගාරයේ සිට වෙනත් පහසුකම් සහිත ස්ථාන වෙත මාරු කර යවන ලද රැඳවියන් පළිගැනීමේ ප්‍රචණ්ඩත්වයට සහ ක්‍රමානුකූල වධහිංසාවලට ලක්වන බවට තහවුරු වූ වාර්තා ලැබී ඇත. මේ පිළිබඳව අපි දැඩි ලෙස කනස්සල්ලට පත්ව සිටින්නෙමු.

බූස්ස සහ වැලිකඩ බන්ධනාගාර තුළ මරණ සිදුව ඇති බවට වාර්තා තහවුරු කරයි. ඊට අමතරව, අඟුණකොළපැලැස්ස බන්ධනාගාරය තුළ ද දැඩි පහරදීම් සිදුව ඇත. එහිදී, ශාරීරික හිංසනයන් පිළිබඳ අධිකරණ වෛද්‍ය සාක්ෂි විනාශ කිරීම සඳහා නිලධාරිවරුන් අපරාධ ස්ථාන පිරිසිදු කර සාක්ෂි වසන් කිරීමේ කටයුතුවල නිරත වන බවට චෝදනා එල්ල වේ.

සියලුම රැඳවියන්ගේ සහ නිලධාරිවරුන්ගේ ආරක්ෂාව, සුරක්ෂිතභාවය සහ සුබසාධනය තහවුරු කිරීමේ පූර්ණ වගකීම රජය සතු වේ. රැඳවුම් භාරයේදී සිදුවන වධහිංසාව ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 11 වැනි වගන්තිය සෘජුවම උල්ලංඝනය කිරීමකි. වධහිංසාවලින්, කෲර, අමානුෂික හෝ අවමන් සහගත සැලකිලිවලින් අත්මිදීන පූර්ණ නිදහස එම වගන්තිය මගින් සහතික කර ඇත. එසේම, මෙය 1994 අංක 22 දරන වධහිංසාවලට එරෙහි සම්මුති (CAT) පනතට ද සෘජුවම පටහැනි වේ.

මෙම ඛේදවාචකයන් හුදකලා සිදුවීම් නොවේ. ශ්‍රී ලාංකේය බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ පවතින ගැඹුරට කාවැදුණු ව්‍යුහාත්මක අඩුපාඩු, මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත නොසන්සුන්තා සහ තදබදය මේ සඳහා හේතු ලෙස හඳුනාගත හැකිය. අපරාධ යුක්තිය පසිඳලීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ පවතින පද්ධති දෝෂ හේතුවෙන් බන්ධනාගාර තදබදය දැඩි ලෙස උග්‍ර වී ඇත. විශේෂයෙන්ම, නීතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන විසින් නීතිය ආයුධයක් ලෙස භාවිත කිරීම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපායි. දූෂිත පොලිස් නිලධාරිවරුන් විසින් බහුලව ව්‍යාජ චෝදනා ගොනු කිරීම පිළිබඳව අපි දැඩි කනස්සල්ලෙන් යුතුව අවධානය යොමු කරන්නෙමු. වස, අබිං සහ අන්තරාදායක ඖෂධ ආඥාපනතේ (PODDO) 54 වැනි වගන්තිය අනිසි ලෙස භාවිත කිරීමට ද ඔවුහු කටයුතු කරති. අසත්‍ය වාර්තා තුළ මත්ද්‍රව්‍යවල බර හිතාමතාම වැඩිකර දැක්වීම ද ඊට ඇතුළත් වේ. එමගින් මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයට සහ මහාධිකරණයට ඇප ලබාදීමට ඇති බලය

+94 112 669100
right2lifelk@gmail.com
www.right2lifelanka.org
No. 4/71, Thalakotuwa Gardens, Colombo 5, Sri Lanka.

මගහැරීමට මෙම පොලිස් නිලධාරිවරුහු කටයුතු කරති. පළිගැනීම් සිදු කිරීම හෝ බිය ගැන්වීම සඳහා මාස හෝ වසර ගණනාවක් අහිංසක පුරවැසියන් රක්ෂිත බන්ධනාගාරගත කර සිරකර තැබීම ඔවුන්ගේ අරමුණ වේ.

මෙම ක්ෂණික මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීම් සහ දීර්ඝකාලීන ව්‍යුහාත්මක අර්බුද මගහැරීමට කටයුතු කිරීම සඳහා, පහත දැක්වෙන විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස අපි හදිසි ලෙස ඉල්ලා සිටින්නෙමු.

1. ක්ෂණික ආරක්ෂණ සහ වගවීමේ යාන්ත්‍රණ

වෛද්‍ය සහ අධිකරණ වෛද්‍ය මැදිහත්වීම: වෙනත් ස්ථාන වෙත යොමු කළ සියලුම රැඳවියන් සඳහා අවශ්‍ය වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර වහාම ලබාදීමට රජය කටයුතු කළ යුතුය. එසේම, අධිකරණ වෛද්‍ය සාක්ෂි ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා සියලුම පිරිසිදු කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් වහාම අත්හිටුවීමට බල කළ යුතුය. "හදිසි රෝගාබාධ" හෝ "සියදිවි නසාගැනීම්" වැනි ගොතන ලද කථාන්දර අභියෝගයට ලක් කිරීම සඳහා, අධිකරණ වෛද්‍ය නිලධාරිවරුන් විසින් ස්වාධීන පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණ පැවැත්වීම අනිවාර්යය වේ.

අධීක්ෂණය සහ විශේෂ ආරක්ෂාව: වෙනත් ස්ථාන වෙත මාරු කරන ලද රැඳවියන්, දැඩි අධිකරණ භාරය සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරිවරුන්ගේ වගවීම යටතේ ආරක්ෂිත පහසුකම් සහිත ස්ථාන වෙත ඇතුළත් කළ යුතුය. නීතියෙන් නියම කර ඇති පරිදි, සියලුම රැඳවුම් මධ්‍යස්ථාන සඳහා පැය 24 පුරා අඛණ්ඩව නිරීක්ෂණය කිරීමේ ස්ථිර සහ අසීමිත ප්‍රවේශයක් ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවට (HRCSL) ලබා දිය යුතුය.

2. බන්ධනාගාර තදබදය තුරන් කිරීම සඳහා වූ ප්‍රායෝගික විසඳුම්

පොලිසිය විසින් ගොනු කරන ගොතන ලද නඩු විසඳීම: අසත්‍ය චෝදනාවලින් පුරවැසියන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වහාම නීතිමය ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කරන ලෙස අපි ඉල්ලා සිටින්නෙමු. ගොතන ලද චෝදනා ගොනු කර ඇති බවට හෝ මත්ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණ වෙනස් කර ඇති බවට ඔප්පු වන පොලිස් නිලධාරිවරුන්ට එරෙහිව දැඩි අපරාධමය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය. එසේම, ඔවුන් වහාම සේවයෙන් පහ කළ යුතුය. තවද, අධිකරණ ඇමතිවරයා ජූලි මස 7 දින පාර්ලිමේන්තුවේදී ප්‍රකාශ කළ පරිදි "ශුද්ධ බර" වෙනුවට "දළ බර" (ග්‍රෑම් 100 ට අඩු) මත පදනම්ව ඇප ලබාදීමේ බලය මහාධිකරණය වෙත ආපසු ලබාදීම සඳහා මෑතකදී කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද නීති සංශෝධන කඩිනම් කළ යුතුය.

නිවාස රඳවා තබා ගැනීමේ ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කිරීම: රැඳවුම් භාරයේ සිටින පුද්ගලයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් වැරදිකරුවන් වී නොමැති අතර, ඔවුන්ට නිර්දෝෂීභාවයේ පූර්ව නිගමනය භුක්ති විඳීමට අවස්ථාව ලැබේ. පූර්ව නඩු විභාග රැඳවුම් සඳහා විකල්පයක් ලෙස "නිවාස රඳවා තබා ගැනීමේ" (Home Remand - House Arrest) රාමුවක් කඩිනමින් කෙටුම්පත් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස අපි දැඩිව ඉල්ලා

+94 112 669100
right2lifelk@gmail.com
www.right2lifelanka.org
No. 4/71, Thalakotuwa Gardens, Colombo 5, Sri Lanka.

සිටින්නෙමු. රැඳවුම් භාරයෙන් තොර දඬුවම් නියම කිරීම් කෙරෙහි වැඩි වශයෙන් යොමු වීම හරහා බන්ධනාගාර තදබදය වේගවත් ලෙස අවම කරගත හැකි වනු ඇත.

සහායක ආයතන නවීකරණය කිරීම: දැඩි කාර්ය මණ්ඩල හිඟය හේතුවෙන් රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙන් වාර්තා ලබා ගැනීම සඳහා බොහෝ විට මාස හයකට වඩා වැඩි කාලයක් ගත වේ. මෙලෙස සිදුවන අධික ප්‍රමාදයන් හේතුවෙන් දහස් ගණනක් පුද්ගලයෝ අනවශ්‍ය ලෙස සිරගත වී සිටිති. රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ බන්ධනාගාර පහසුකම් වහාම නවීකරණය කළ යුතුය. එසේම, කාර්ය මණ්ඩලය සම්පූර්ණ කළ යුතු අතර, මත්ද්‍රව්‍ය පරීක්ෂණ වේගවත් කිරීම සහ පහසුකම් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නවීන තාක්ෂණික උපකරණවලින් එම ආයතන සමන්විත කළ යුතුය.

වගවීමේ සැබෑ මිනුම් දණ්ඩ රඳා පවතින්නේ ප්‍රචණ්ඩත්වයට වගකිවයුත්තන් හඳුනාගැනීම මත පමණක් නොවේ. ඒ වෙනුවට, මෙම ඛේදවාචකයට හේතු වූ තත්ත්වයන් විසඳීම ද ඊට අදාළ වේ. විශ්වාසනීය විමර්ශනයක් සහතික කරන ලෙස අපි බලධාරිවරුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටින්නෙමු. එසේම, මෙම අර්බුදය ශ්‍රී ලංකාවේ යුක්තිය පසිඳලීමේ පද්ධතිය තුළ අර්ථවත් සහ කල්පවතින ප්‍රතිසංස්කරණ ඇති කිරීම සඳහා වූ උත්ප්‍රේරකයක් ලෙස සලකන මෙන් ද අපි ඔවුන්ගෙන් ඉල්ලා සිටින්නෙමු.

මෙම ප්‍රකාශයේ අන්තර්ගත කරුණු සහ ඉල්ලීම් සමඟ එකඟ වන අපි, පහත අත්සන් තබා මෙම ප්‍රකාශයට අපගේ සහයෝගය පළ කරමු.

Organization

1. Mr. Philip Dissanayake
   Executive Director
   Right to Life Human Rights Centre
2. Dr. Nimalka Fernando AAL
   President
   International Movement Against All Forms of Discrimination and Racism (IMADR)
3. Mr. Herman Kumara,
   National Convener
   National Fisheries Solidarity Movement (NFSO)
4. Dr. Jehan Perera
   Executive Director
   National Peace Council (NPC)

5. Mr. Harsha Gunasena
   Executive Director
   Rights Now Collective for Democracy

6. Ms.Padmini Weerasuriya
   Executive Director
   Women's centre

7. Mr. E.M.S.N.Ekanayaka
   Executive Director
   SAMADANA

8. Mr. Nimal Dissanayake
   Secretary
   Anuradhapura District Citizens Committee (ADCC)

9. Mrs. Amitha Priyanthi
   Director
   Amitha Priyanthi Trust

10. Mr. A. Selvaraju
    Executive Director
    Suya Shakthi Foundation (SSF)

11. Mr. Suresh Nadesan
    Executive Director
    Uva Shakthi Foundation (USF)

Individuals

1. Mr. Dhanushka Silva AAL
2. Mr. Dulan Dasanayaka AAL
3. Mrs. Kusum Silva
4. Mr. Suranga Rupasinghe
5. Mr. Tharanga Patabendhi
6. Mr. Ajith Perakum Jayasinghe